

2018-10-08

RS/8/2018

Svar på fråga till allmänhetens frågestund om styrelsens styrning, ledning, uppföljning och kontroll

Charlotte Esping Svarc och Malin Holmström har ställt ett antal frågor angående den ekonomiska situationen i regionen kopplat till frågan om ansvarsfrihet. Frågorna är följande:

- Vad mer skall regionstyrelsen brista i för att ni i regionfullmäktige inte skall ge dem ytterligare ansvarsfrihet?
- Handlar det om hur många miljoner de skall gå back innan det händer något? 500 miljoner, låter det rimligt? Eller är det att patientskadenivån skall öka mer? Som redan ligger på höga procent?
- Finns det något ökat krav på transparens för att återställa bristen på återkoppling?
- Vilka nya krav ställer ni på regionstyrelsen för att återställa den obalans som uppstått?
- Hur är ert förtroende gentemot tjänstemännen med anledning av förskjutningen av fokus från de fyra områdena i styrmodellen för de månatliga rapporterna till endast ett område?
- Finns det därför skäl att tro att styrelsens kompetens angående dessa mål är bristfälliga och kan styrelsens kompetens i sakfrågor kompletteras till en nivå av personer som arbetar ute i verksamheten med dessa sakfrågor

Jag vill börja med att betona att regionens huvuduppgift och viktigaste skyldighet är att ge medborgare en god och adekvat vård när det behövs. Så sker i vår region. Finansieringen för detta sker med landstingsskatt, statsbidrag och patientavgifter. Styrning görs av politiker, ledning av opolitiska tjänstemän/kvinnor.

Ser man på utvecklingen av hälso-och sjukvården i hela landet står det klart att behoven tenderar att överskrida intäkterna. Det beror på flera faktorer.

Dels har vi en åldrande befolkning, många barn och färre i arbetsför ålder. En mycket klar majoritet av dem som är i behov av hälso- och sjukvård är äldre. Detta gäller inte minst för vår region. Ju fler desto dyrare.

Dels går den medicinska utvecklingen, både på behandlings- och läkemedelssidan allt snabbare. I många fall skulle dessutom en patient, om den saknar ett vårdutbud hos oss, kunna åka till, och få den vården i ett annat landsting/region, men räkningen kommer hit. Ju bättre desto dyrare.

Denna sista parameter är fundamental om vi ska leva upp till en god, jämlik och jämställd vård, likvärdig med den som andra delar av landet kan erbjuda. Regionen råder inte själv över denna parameter, ej heller över den första.

Vår region har dessutom ytterligare parametrar, som skapar ekonomiska problem, nämligen långa avstånd, glest befolkad yta samt svagt skatteunderlag.

För att hantera samtliga dessa, för vår ekonomi, negativa faktorer, krävs nationella beslut. För att sådana beslut ska bli verklighet måste våra regionpolitiker delta i ett opinions- och påverkansarbete på nationell nivå.

Därför har majoriteten i fullmäktige inför ansvarsprövningar också synat styrelsens agerande när det gäller påverkansarbete under de aktuella åren. Vi har funnit att ett omfattande arbete, både vad gäller den direkta hälso- och sjukvården, sammanhållningspolitiken och regionalpolitiken, gjorts och att det arbetet gett resultat i form av ökade statsbidrag, fler i utbildning och fler arbetstillfällen. Den nyligen presenterade utredningen om kostnadsutjämning mellan landets kommuner och landsting/regioner är ett lyckat, konkret exempel.

När det gäller själva verksamheten har det på uppmaning av fullmäktige fattats en rad beslut för att minska kostnaderna. Som exempel kan nämnas:

- Den administrativa organisationen förändrades och antalet anställda minskade
- Chefsavtal omförhandlades
- Ett chefsled avskaffades
- Chefsansvaret har förtydligats
- Metoder för systematiskt förbättringsarbete har introducerats
- Folkandvårdens struktur har förändrats

2017 lät vi SKL göra en genomlysning av all verksamhet inom hälso- och sjukvården. Samtidigt anställdes en ny regiondirektör. Genomlysningen gav ett antal förslag till strukturella förändringar, som nu genomförs. Som exempel kan nämnas

- Genomgång av bemanning och scheman.
- Ingående behovsinventering (ur ett patientperspektiv) kopplat till kompetens för att öka tillgänglighet och minska köer
- Chefsutvecklingsprogram för alla chefer för bättre styrning och kompetens i facilitering för att bättre ta tillvara medarbetares kompetens och idéer
- Införande av medarbetares "förslag på nätet" där man anonymt kan ge idéer på förändringar för bättre verksamhet
- Utvecklad produktions- och kapacitetsplanering för att förbättra tillgängligheten och använda resurser på bästa sätt
- Brett arbete på sjukhusets vårdavdelningar för målet "RÄTT ANVÄND KOMPETENS"

SKL:s genomlysning visade också att kulturen ute i verksamheterna präglas av en viss omedvetenhet om politiska beslut, särskilt vad gäller effektiviseringar och besparingar. En region, en kommun eller en stat styrs ju politiskt och detta måste alla medarbetare vara varse. Verkställigheten av SKL:s genomlysning hanterar nu vår regiondirektör.

Det ovan beskrivna är svar på några av frågorna från frågeställarna. Det finns en bakgrund när ansvarsprövning ska göras, som inte alltid kan beskrivas i X antal miljoner eller som inte alltid låter sig fångas i mått eller ens underskott. Den bakgrunden utgör det extra öga en

politisk församling ska ha och kan vara det som får ”icke ansvarsfrihet” att bli ”ansvarsfrihet” fast med ”anmärkning”.

Genomgången är också svar på frågan om vilka nya krav regionfullmäktige har ställt på regionstyrelsen för att på sikt få en budget i balans. Ett ytterligare förslag som ökar transparensen, utöver rapporterna på fullmäktigesammanträdena, både mot fullmäktige och allmänhet är den möjlighet som finns att närvara på första dagens regionstyrelsemöten. Närvaro där ger en god inblick i hur styrelsen arbetar och följer upp olika verksamheter.

Styrelsen har särskilda uppföljningar av aktiva mål såsom egen personals sjukfrånvaro, sjuktalen i länet, vårdskador, återinskrivningar, tillgänglighet för barn och unga hos BUP, beroende av bemanningsföretag, nettokostnadsförändring, vårdgaranti.

Vi stärker genom vissa nämnda åtgärder de olika chefsleden och tar på ett bättre sätt tillvara personalens kompetens. Personalen är viktig, de ser vad som, i det dagliga arbetet, kan och bör förändras.

Jag har fullt förtroende för hur tjänstemannaledningen hanterar den mycket svåra situation vi befinner oss i, i vår region. Det handlar t.ex. om redovisningar i månadsrapporter, tertialrapporter, delårsrapporter och årsredovisning. Rapporterna bygger ofta på verksamhetsplaneringar, som chefer gör, ofta tillsammans med medarbetare.

Jag litar också på tjänstemannaledningens förmåga att nu genomföra de politiskt, beslutade åtgärderna.

Margareta Winberg (S)
Regionfullmäktiges ordförande